

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม รหัสวิชา 23101

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ

เวลา 4 ชั่วโมง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 16 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลด้านเศรษฐกิจ

เวลา 1 ชั่วโมง

ผู้สอน นางสาวภัทรา คำดา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา

1. เป้าหมายการเรียนรู้

1.1 มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ม.3/1 อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

ผู้เรียนอธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจได้

1.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) มีวินัย
- 2) ใฝ่เรียนรู้
- 3) มุ่งมั่นในการทำงาน

1.4 สมรรถนะผู้เรียน

- 1) ความสามารถในการสื่อสาร
- 2) ความสามารถในการคิด
- 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5) ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

รัฐบาลมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดนโยบาย และกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อบุคคล กลุ่มคน และประเทศชาติ เช่น ผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เอกชนไม่ดำเนินการ ผลิตสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน จัดเก็บภาษี แทรกแซงและควบคุมราคาสินค้าบางชนิด เป็นต้น

3. สาระการเรียนรู้

3.1 ด้านความรู้

บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

- การผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เอกชนไม่ดำเนินการ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนน
- การผลิตสินค้าที่เป็นคุณประโยชน์ รัฐบาลเข้าไปแทรกแซงโดยตรง เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน

เพื่อให้ประชาชนได้รับการรักษาพยาบาลและได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง

- บทบาทการเก็บภาษี เพื่อพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ เช่น ส่งเสริมการศึกษา ส่งเสริมการรักษาพยาบาล ส่งเสริมการรักษาสภาพแวดล้อม แก้ปัญหาการว่างงาน ฯลฯ
- บทบาทการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา เพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ เนื่องจากสินค้าบางชนิดราคาไม่ค่อยมีเสถียรภาพ เช่น พืชผลทางการเกษตรจำพวกข้าว รัฐบาลต้องเข้าไปประกันราคา สินค้าเกษตรไปให้ตกต่ำจนเกินไป หรือ สินค้าที่จำเป็นแก่การครองชีพ เช่น น้ำตาล นม เป็นต้น

1.4 ทักษะ/กระบวนการ

- 1) ทักษะการคิด
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการอธิบาย

4. ชิ้นงาน (รวบยอด)

4.1 ผู้เรียนศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย และสรุปองค์ความรู้ เรื่อง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย เป็น Mind mapping (ผังมโนทัศน์)

5. กิจกรรมการเรียนรู้

5.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ผู้เรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด

- ทบทวนความรู้จากชั่วโมงที่ผ่านมา โดยครูใช้คำถามว่า “รัฐบาลมีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างไร”
- ทุกคนร่วมกันแสดงความคิดเห็น/สรุปความรู้ที่ผ่านมา

5.2 ขั้นกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทยจาก E-book ที่ครูได้จัดทำขึ้น
- 2) ครูให้ผู้เรียนจับคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทยจาก E-book
- 3) ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย โดยให้นักเรียนจับคู่ช่วยกันเป็น Mind mapping (ผังมโนทัศน์)
- 4) ครูสุ่มให้ผู้เรียนแต่ละคู่ออกมานำเสนอบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย 1 หัวข้อ พร้อมตั้งคำถามให้เพื่อนในชั้นเรียนตอบคู่ละ 1 คำถาม
- 5) เพื่อนในชั้นเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ครูตรวจสอบความถูกต้องพร้อมทั้งอธิบายเพิ่มเติม
- 6) ผู้เรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทยจาก E-book

5.3 ขั้นสรุป

- 1) ครูและผู้เรียนร่วมกันสรุปเรื่อง บทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างชัดเจนอีกครั้ง
- 2) ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถามในประเด็นที่ยังสงสัย
- 3) ครูมอบหมายงานให้ผู้เรียนไปศึกษาค้นคว้าหาข่าวและเหตุการณ์ เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย และนำมาวิเคราะห์ในชั่วโมงต่อไป

6. สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

6.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) E-book เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย
- 2) ใบงาน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของรัฐบาลที่มีต่อเศรษฐกิจไทย

6.2 แหล่งเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ต

7. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

7.1 ด้านความรู้

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์ที่ใช้	ผู้ประเมิน
-นักเรียนจับคู่และศึกษา ความรู้เรื่อง บทบาทของ รัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ ไทย -แบบทดสอบก่อนเรียน/ หลังเรียน เรื่อง บทบาท ของรัฐบาลในระบบ เศรษฐกิจไทย	-แข่งขันตอบคำถาม -ตรวจสอบความถูกต้อง	แบบประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80	ครู/นักเรียน

7.2 ด้านทักษะ/กระบวนการ

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์ที่ใช้	ผู้ประเมิน
- นักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง บทบาทของรัฐบาล ในระบบเศรษฐกิจไทย เป็น Mind mapping	-นักเรียนสรุปความรู้ที่ได้ จากการศึกษาค้นคว้า และปฏิบัติ -ตรวจสอบความ ถูกต้อง	แบบประเมินการ ทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80	ครู

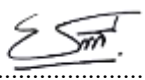
7.3 คุณลักษณะอันพึงประสงค์

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์ที่ใช้	ผู้ประเมิน
- การทำงานกลุ่ม - พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกตการทำงานกลุ่มตามตัวชี้วัดต่อไปนี้ - ความซื่อสัตย์ - ความมีวินัย - ความประหยัด - ความมีเหตุผล - การร่วมแสดงความคิดเห็น - ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น - การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์	แบบประเมินการทำงานกลุ่ม	ระดับ 4 ดีเยี่ยม 4 คะแนน = ทำได้ทุกตัวชี้วัด ระดับ 3 ดี 3 คะแนน = ทำได้มาก ระดับ 2 พอใช้ 2 คะแนน = ทำได้น้อย ระดับ 1 ต้องปรับปรุง 1 คะแนน = ทำไม่ได้ถึงทำได้น้อยมาก	ครู นักเรียน

7.4 สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์ที่ใช้	ผู้ประเมิน
- การทำงานร่วมกับผู้อื่น - พฤติกรรมระหว่างเรียน	สังเกตการทำงานกลุ่มตามตัวชี้วัดต่อไปนี้ - ความสามารถในการสื่อสาร - ความสามารถในการคิด - ความสามารถในการแก้ปัญหา - ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต - ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับ 4 ดีเยี่ยม 4 คะแนน = ทำได้ทุกตัวชี้วัด ระดับ 3 ดี 3 คะแนน = ทำได้มาก ระดับ 2 พอใช้ 2 คะแนน = ทำได้น้อย ระดับ 1 ต้องปรับปรุง 1 คะแนน = ทำไม่ได้ถึงทำได้น้อยมาก	ครู นักเรียน

8.ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย

ความคิดเห็นของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้	ความคิดเห็นของผู้บริหาร
เป็นแผนการสอนที่ดี พัฒนาผู้เรียนได้ดี ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มาก ยิ่งขึ้น มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จาก การได้ปฏิบัติจริง ส่งเสริมการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และสามารถสร้างองค์ ความรู้ได้ด้วยตนเอง ลงชื่อ.....  (นายชาตรี ชูโลก) หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา	เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี ส่งเสริมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พัฒนาให้ผู้เรียนมี ทักษะในการคิด วิเคราะห์ และกล้าแสดงออก รวมทั้ง สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยดียิ่งขึ้น ลงชื่อ.....  (นายเกษิษฐ์ศักดิ์ แก้วมณี) รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา

9. บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

9.1 บันทึกผลหลังการจัดการเรียนรู้

ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน และจับคู่เพื่อศึกษาบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจไทยจาก E-book ผู้เรียนแต่ละคู่มีพฤติกรรมในการทำงานได้ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.90 สามารถสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเป็น Mind mapping พร้อมทั้งออกมานำเสนอผลงานได้ อยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 81.81 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนสูงกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้คะแนนเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 84 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในระดับดีขึ้นร้อยละ 92.04 มีสมรรถนะสำคัญในการคิด การสื่อสาร แก้ปัญหา การใช้ทักษะชีวิต และสามารถใช้เทคโนโลยีในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมได้ดี คิดเป็นร้อยละ 92.20

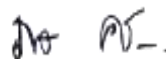
9.2 ปัญหาและอุปสรรค

ผู้เรียนบางคนไม่ได้มาเรียนเนื่องจากป่วย ครูจึงนัดสอนเสริมเพิ่มเติมในคาบพักเที่ยง/คาบว่างที่ตรงกันกับครูผู้สอน

9.3 ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

ครูสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนขณะมีกิจกรรมการเรียนการสอน แนะนำตักเตือนเมื่อมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ และให้คำชื่นชมเมื่อผู้เรียนที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์

ลงชื่อ



(นางสาวภัทรา คำดา)

ตำแหน่ง ครูชำนาญการ

29/ ส.ค. /2565

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล/รายกลุ่ม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนนของนักเรียน

ที่	พฤติกรรม	ความตั้งใจ				การมีส่วนร่วม				การยอมรับฟังคนอื่น				ทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย				หมายเหตุ
		4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	4	3	2	1	
1			/				/			/					/			
2			/				/			/					/			
3		/				/				/				/				
4		/				/				/				/				
5		/				/				/				/				
6		/				/				/				/				
7		/				/				/				/				
8		/				/				/				/				
9		/				/				/				/				
10		/				/				/				/				
11		/				/				/				/				
12		/				/				/				/				
13		/				/				/				/				
14		/				/				/				/				
15		/				/				/				/				
16		/				/				/				/				
17		/				/				/				/				
18		/				/				/				/				
19		/				/				/				/				
20		/				/				/				/				
21		/				/				/				/				
22		/				/				/				/				

* * นักเรียนส่วนใหญ่อยู่ในช่วงคะแนน 13-16 ระดับคุณภาพดีมาก คิดเป็นร้อยละ 90.90

ลงชื่อ.....ผู้สังเกต

(นางสาวภัทรา คำดา)

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	4	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	3	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	2	คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	1	คะแนน
ไม่ปฏิบัติหรือไม่แสดงพฤติกรรม	0	คะแนน

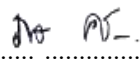
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
13 - 16	ดีมาก
9 - 12	ดี
5 - 8	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

แบบประเมินใบงาน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง: ให้ผู้สอนประเมินจากการร่วมกิจกรรมของนักเรียน แล้วให้คะแนนระดับ 4, 3, 2 หรือ 1

คู่ที่	ความถูกต้องของเนื้อหา	การสร้างสรรค์ผลงาน	หมายเหตุ
1	3	3	
2	4	4	
3	3	3	
4	4	4	
5	4	4	
6	4	4	
7	4	4	
8	4	4	
9	4	4	
10	4	4	
11	4	4	

* ผ่านเกณฑ์ระดับดีเยี่ยม ร้อยละ 81.81

ลงชื่อ..........ผู้ประเมิน

(นางสาวภัทรา คำดา)

ครูผู้สอน

เกณฑ์การประเมินใบงาน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	ดีเยี่ยม (๔)	ดี (๓)	พอใช้ (๒)	ปรับปรุง (๑)
๑. ความถูกต้องของเนื้อหา	- มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ชัดเจนดีมาก	- มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ชัดเจนดี	- มีเนื้อหาถูกต้องครบถ้วน ชัดเจนพอใช้	- มีเนื้อหาไม่ถูกต้อง
๒. การสร้างสรรค์ผลงาน	ตกแต่งชิ้นงานสวยงามมีความคิดสร้างสรรค์และเรียบร้อยเป็นระบบดีมาก	ตกแต่งชิ้นงานสวยงามมีความคิดสร้างสรรค์และเรียบร้อยเป็นระบบดี	ตกแต่งสวยงามมีความคิดสร้างสรรค์และเรียบร้อยพอใช้	ตกแต่งชิ้นงานไม่เรียบร้อย

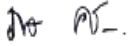
แบบประเมินการนำเสนอสรุปความรู้

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง: ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนนของนักเรียน
สมาชิกภายในกลุ่ม/คู่ของนักเรียน (จำนวนนักเรียน 11 คู่)

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน				
		5	4	3	2	1
1	ความถูกต้องของเนื้อหา	10	2			
2	ความครบถ้วนของเนื้อหา	10	2			
3	การวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับ	10	2			
รวม ระดับดีมาก		81.81				

* ผ่านเกณฑ์ระดับคุณภาพ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 81.81

ลงชื่อ.....  ผู้ประเมิน

(นางสาวภัทรา คำดา)

ครูผู้สอน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
12 - 15	ดีมาก
8 - 11	ดี
4 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 4	ปรับปรุง

เกณฑ์การให้คะแนนการนำเสนอสรุปความรู้

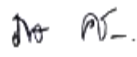
ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน				
	5	4	3	2	1
ความถูกต้องของเนื้อหา	เนื้อหามีความถูกต้องทั้งหมด	เนื้อหามีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ มีที่ผิดบ้างเล็กน้อย	เนื้อหามีความถูกต้องปานกลาง ยังมีที่ผิดมากพอสมควร	เนื้อหาไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ต้องปรับปรุง	เนื้อหาไม่ถูกต้องต้องปรับปรุง
ความครบถ้วนของเนื้อหา	มีเนื้อหาครบถ้วน สมบูรณ์ดีมาก	มีเนื้อหาครบถ้วน แต่ยังไม่สมบูรณ์	มีเนื้อหาไม่ครบถ้วน แต่ไม่ขาดในประเด็นที่สำคัญ	มีเนื้อหาไม่ครบถ้วน และขาดในประเด็นที่สำคัญบางส่วน	มีเนื้อหาไม่ครบถ้วน และขาดในประเด็นที่สำคัญ
การวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับ	มีการวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับได้เป็นอย่างดี มีความถูกต้องทั้งหมด	มีการวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับ มีความถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ มีที่ผิดบ้างเล็กน้อย	มีการวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับ มีความถูกต้องปานกลาง ยังมีที่ผิดมากพอสมควร	มีการวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับไม่ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ต้องปรับปรุง	มีการวิเคราะห์ความรู้ที่ได้รับไม่ถูกต้องต้องปรับปรุง

แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนนของนักเรียน
(จำนวน 22 คน)

คุณลักษณะอันพึงประสงค์	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1. ซื่อสัตย์สุจริต	1.1 มีการคุณธรรมในด้านความซื่อสัตย์สุจริตของศาสนิกชนตัวอย่างมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต	22			
2. มีวินัย	2.1 นักเรียนมีความตรงต่อเวลา	20	2		
	2.2 นักเรียนมีวินัยในการทำงาน ส่งงานตามเวลาที่กำหนด	20	2		
3. ใฝ่เรียนรู้	3.1 ตั้งใจร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ	20	2		
	3.2 แสวงหาข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ	20	2		
	3.3 มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้	20	2		
4. มุ่งมั่นในการทำงาน	4.1 มีความตั้งใจและพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย	20	2		
	4.2 สามารถทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้สำเร็จได้ตามเวลาที่กำหนด	20	2		
	รวม ระดับดีมาก	92.04			

* ระดับคุณภาพ ผ่านเกณฑ์ใน ระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 92.04

ลงชื่อ.....  ผู้ประเมิน

(นางสาวภัทรา คำดา)

ครูผู้สอน

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
25-32	ดีมาก
17-24	ดี
9-16	พอใช้
ต่ำกว่า 9	ปรับปรุง

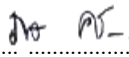
แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของนักเรียน

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

คำชี้แจง : ให้ครูผู้สอนสังเกตนักเรียนแล้วขีด ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนนของนักเรียน (จำนวน 22 คน)

สมรรถนะด้าน	รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
		ดีมาก(4)	ดี(3)	พอใช้(2)	ปรับปรุง(1)
1. ความสามารถในการสื่อสาร	1.1 มีทักษะในการสื่อสารกับเพื่อนในกลุ่มและครูผู้สอน	20	2		
	1.2 มีทักษะในการตอบคำถามและการนำเสนอในชั้นเรียน	20	2		
	สรุปผลการประเมิน	20	2		
2. ความสามารถในการคิด	2.1 มีความสามารถในการคิด สรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา E-book เรื่องบทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ	20	2		
	สรุปผลการประเมิน	20	2		
3. การแก้ไขปัญหา	3.1 การแก้ปัญหาโดยวิเคราะห์ปัญหาวางแผนในการแก้ปัญหาและดำเนินการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะมีการเรียนการสอน	20	2		
	สรุปผลการประเมิน	20	2		
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต	3.1 นำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต	20	2		
	3.2 ทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกับผู้อื่นให้สำเร็จลุล่วง	20	2		
	สรุปผลการประเมิน	20	2		
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี	4.1 ความสามารถในการใช้สื่อ/เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูล	22			
	สรุปผลการประเมิน ระดับดีมาก	92.20			

* ผ่านเกณฑ์ในระดับคุณภาพดีมาก คิดเป็นร้อยละ 92.20

ลงชื่อ.....  ผู้ประเมิน

(นางสาวภัทรา คำดา)

ครูผู้สอน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
19 - 24	ดีมาก

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ	4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง	3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง	2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง	1 คะแนน

13 – 18	ดี
7 - 12	พอใช้
ต่ำกว่า 7	ปรับปรุง

ใบงาน เรื่องบทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาความรู้จาก E-Book เรื่อง “บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย” แล้วสรุปความรู้ที่ได้เป็น Mind Mapping

สื่อ/นวัตกรรม E-Book เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย
ประกอบการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี

บทบาทของรัฐบาล ในระบบเศรษฐกิจไทย

E-BOOK ประกอบการเรียนการสอน รายวิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3



จัดทำโดย
นางสาวภัทรา คำดา
ตำแหน่ง ครูชำนาญการ
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

โรงเรียนสุราษฎร์พิทยา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร





คำนำ

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย ผู้จัดทำได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในรายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เป็นการนำเทคโนโลยีเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนและการศึกษาค้นคว้าของผู้เรียน โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่สนับสนุนการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหา ความคิดสร้างสรรค์ และการมีปฏิสัมพันธ์กันของผู้เรียน โดยใช้บทเรียนที่มีความยืดหยุ่น เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เพื่อตอบสนองการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยใช้ในการเรียนการสอนในห้องเรียนและการเรียนการสอนแบบออนไลน์เข้าด้วยกัน ซึ่งผู้เรียนสามารถเปิดอ่านหรือศึกษาได้ทุกที่ ทุกเวลา ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างอิสระ เกิดทักษะการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองได้ดีขึ้น

ผู้จัดทำ

นางสาวภัทรา คำดา



สารบัญ

เรื่อง

หน้า

คำนำ

ก

สารบัญ

ข

คำชี้แจงเกี่ยวกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
(E-Book)

1

คำชี้แจงสำหรับครู

2

คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

4

สาระสำคัญ

5

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

5

แบบทดสอบก่อนเรียน

6



สารบัญ

เรื่อง

หน้า

บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ

10

- บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล 11
- โครงสร้างภาษีของไทย 12
- ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บในประเทศไทยในปัจจุบัน 13
- หลักการจัดเก็บภาษีที่ดี 17

บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซง ราคาและการควบคุมราคาเพื่อการ แจกจ่ายและการจัดสรรในทาง เศรษฐกิจ

18

- การกำหนดราคาขั้นสูง (price ceiling) 19
- การกำหนดราคาขั้นต่ำ (price floor) 20
- รัฐบาลเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตสินค้า
และบริการในรูปของรัฐวิสาหกิจต่างๆ 21



สารบัญ

เรื่อง

หน้า

- บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

22

นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

23

- นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อบุคคล

24

- นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อกลุ่มคน

25

- นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อประเทศชาติ

26

แบบทดสอบหลังเรียน

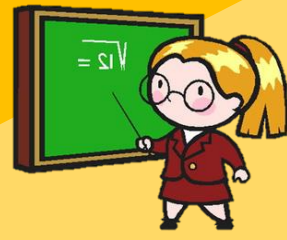
27

เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน

31

บรรณานุกรม

32



1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย รายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
2. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ประกอบด้วย
 - 1) คำนำ-สารบัญ
 - 2) คำชี้แจงเกี่ยวกับ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)
 - 3) คำชี้แจงสำหรับครู
 - 4) คำชี้แจงสำหรับนักเรียน
 - 5) แบบทดสอบก่อนเรียน
 - 6) ความรู้เกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย
 - 7) แบบทดสอบหลังเรียน
 - 8) เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
 - 9) บรรณานุกรม
3. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ใช้เวลาเรียน 1-2 ชั่วโมง ก่อนศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทยจำนวน 10 ข้อ
4. หลังจากศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) จบแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทยจำนวน 10 ข้อ





คำชี้แจงสำหรับครู

1. ก่อนนำหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูควรศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ให้รอบคอบ
2. ครูควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สำคัญ กระบวนการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ตลอดจนแหล่งการเรียนรู้ในหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ให้เข้าใจอย่างชัดเจน
3. ครูเตรียมหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
4. ครูควรชี้แจงบทบาทและหน้าที่ของผู้เรียน และกำหนดข้อตกลงร่วมกันกับนักเรียน
5. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย จำนวน 10 ข้อ เพื่อประเมินความรู้พื้นฐานของนักเรียน
6. ครูแจ้งมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด ให้นักเรียนทราบ
7. ครูเปิดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ให้นักเรียนศึกษาและแนะนำวิธีใช้ เพื่อให้นักเรียนจะได้ปฏิบัติอย่างถูกต้อง
8. ครูดำเนินการสอนตามกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
9. ครูควรเป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำกับนักเรียนที่มีข้อสงสัยขณะเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นให้นักเรียนได้ร่วมคิดร่วมทำ และปฏิบัติจริง เพื่อสรุปผลการเรียนรู้





คำชี้แจงสำหรับครู(ทอ)

10. ครูให้คำแนะนำหรืออาจมอบหมายงานหรือให้นักเรียนดาวน์โหลดและจัดเก็บข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ไปศึกษาเพิ่มเติมในเวลาว่าง

11. หลังจากนักเรียนศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ตามขั้นตอนที่ระบุไว้เสร็จเรียบร้อยแล้ว ครูและนักเรียนควรช่วยกันสรุปคะแนนจากการเรียนรู้ ลงในแบบฟอร์มการบันทึกคะแนนให้ครบถ้วน

12. ถ้าเป็นการเรียนในห้องเรียน ควรจัดชั้นเรียนให้จัดนักเรียนหนึ่งเป็นกลุ่มเพื่อฝึกทักษะการทำงานกลุ่มร่วมกับผู้อื่น

13. เมื่อศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) จบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย จำนวน 10 ข้อ เพื่อเป็นการวัดความรู้ความเข้าใจ และนำผลการทำแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน มาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ทราบผลการพัฒนาทักษะในการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book)





คำชี้แจงสำหรับนักเรียน

1. ก่อนศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) นักเรียนอ่านคำชี้แจงและคำแนะนำสำหรับนักเรียนให้เข้าใจ
2. ทำแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย จำนวน 10 ข้อ
3. ศึกษาความรู้เกี่ยวกับบทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทยอย่างตั้งใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นในกลุ่มอย่างมีเหตุผล
4. ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์และปฏิบัติจากกิจกรรมการเรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง
5. เมื่อศึกษาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) จบแล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย จำนวน 10 ข้อ ด้วยความรอบคอบและมั่นใจ
6. ขณะที่มีกิจกรรมการเรียนรู้การสอนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) ขอให้นักเรียนร่วมกิจกรรมด้วยความตั้งใจ ให้ความร่วมมือ และมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองให้มากที่สุด โดยไม่ดูเฉลยก่อนทำแบบทดสอบ
7. หากนักเรียนเรียนไม่ทัน หรือยังไม่เข้าใจ ให้ดาวน์โหลดและจัดเก็บข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (E-Book) เรื่อง บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย ไปศึกษาเพิ่มเติมนอกเวลาเรียนเพื่อให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น





สำคัญ

รัฐบาลมีบทบาทหน้าที่สำคัญในการกำหนดนโยบายและ
กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อบุคคล กลุ่มคน และ
ประเทศชาติ



มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐาน ส 3.2 เข้าใจระบบและสถาบันทางเศรษฐกิจ
ต่าง ๆ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจและความจำเป็นของการ
ร่วมมือกันทางเศรษฐกิจในสังคมโลก

ตัวชี้วัด ม.3/1 อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในระบบ
เศรษฐกิจ



แบบทดสอบก่อนเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบฉบับนี้ใช้เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 10 คะแนน
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การที่รัฐทำการปฏิรูปกฎหมายเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมส่งผลดีในด้านใดมากที่สุด

- | | |
|-----------------------|-------------------------|
| ก. สังคม และเศรษฐกิจ | ข. สังคม และวัฒนธรรม |
| ค. การเมือง การปกครอง | ง. การศึกษา และเศรษฐกิจ |

2. บทบาทของรัฐบาลในข้อใดมีผลต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศ

- ก. การกระจายอำนาจปกครองไปยังท้องถิ่น
- ข. การให้เสรีภาพในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
- ค. ผลิตบุคลากรทางการศึกษาให้มีจำนวนมาก
- ง. การส่งเสริมให้เอกชนและต่างประเทศมาลงทุน



แบบทดสอบก่อนเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

3. ปัจจัยในข้อใดเป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้ชาวต่างชาติมาลงทุนในประเทศไทย

- ก. ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ถนน
- ข. แรงงาน ทุน การเงิน การคลัง
- ค. วิทยุ โทรทัศน์ ธนาคาร แรงงาน
- ง. รัฐบาล ประชาชน เศรษฐกิจ การเงิน

4. การที่รัฐบาลมีบทบาทในการแทรกแซงราคาและควบคุมราคาข้าวนั้น ส่งผลดีต่อใครมากที่สุด

- ก. ผู้ผลิต
- ข. รัฐบาล
- ค. นายทุน
- ง. ผู้บริโภค

5. การที่รัฐบาลเข้าไปควบคุมราคาสินค้าประเภทน้ำตาล หม่ามันพืช สำหรับประกอบอาหาร ส่งผลดีต่อใครมากที่สุด

- ก. ผู้ผลิต
- ข. ชาวนา
- ค. รัฐบาล
- ง. ผู้บริโภค



แบบทดสอบก่อนเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

6. การที่รัฐบาลจัดอบรมและพัฒนาทักษะฝีมือของแรงงานจัดเป็น
มาตรการในด้านใด

- ก. เพิ่มผลผลิต
- ข. ลดต้นทุนการผลิต
- ค. ควบคุมปริมาณการผลิต
- ง. จัดสรรผลตอบแทนในการผลิต

7. ถ้ารัฐบาลต้องการเพิ่มกำลังซื้อของประชาชนจะดำเนินการในข้อใด

- ก. ลดงบประมาณของรัฐบาล
- ข. ขยายพันธบัตรรัฐบาล
- ค. ลดภาษีการค้า
- ง. เพิ่มภาษี

8. ข้อใดเป็นนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อ
กลุ่มคน

- ก. กำกับดูแลสินค้าอุปโภคบริโภค
- ข. พัฒนาตลาดและกระจายสินค้าของชุมชน
- ค. พัฒนาและผลิตบุคลากรแขนงต่าง ๆ
- ง. จัดสวัสดิการให้กับบุคคล



แบบทดสอบก่อนเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

9. ข้อใดเป็นการสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

- ก. พัฒนาฝีมือแรงงาน ข. ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- ค. ส่งเสริมการลงทุน ง. สร้างถนน ไฟฟ้า ประปา

10. มาตรการทางการเงินที่สำคัญของรัฐบาลเพื่อแก้ปัญหาการว่างงานคือข้อใด

- ก. เพิ่มค่าของเงินให้มีความสูงขึ้นเพื่อให้ราคาสินค้าในต่างประเทศสูง
- ข. ขยายพันธบัตรรัฐบาลเพื่อให้รัฐบาลมีเงินสำรองมากขึ้น
- ค. ลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อจูงใจผู้ผลิตในการกู้ยืมเงินไปลงทุน
- ง. ลดการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อให้มีเงินในคลังมากขึ้น

FIGHTING!





รัฐบาลหรือฝ่ายบริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการบริหารประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองในทุกด้าน ทั้งในด้านการเมืองการปกครอง ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี

ในปัจจุบันประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจแบบผสมที่รัฐและเอกชนมีบทบาทร่วมกันแต่รัฐบาลจะดูแลเศรษฐกิจของประเทศเป็นส่วนใหญ่

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่ารัฐบาลไทย มีบทบาทในระบบเศรษฐกิจของประเทศอย่างไรบ้าง





บทบาทและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

1

บทบาทการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะที่เป็น
พื้นฐานที่จำเป็น เช่น ไฟฟ้า ถนน โรงเรียน

2

บทบาทการเก็บภาษีเพื่อพัฒนาประเทศ



การเสียภาษีของประชาชน ผู้มีรายได้ มีวัตถุประสงค์
เพื่อนำไปพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ

ภาษีอากรที่เรียกเก็บจาก
ประชาชน ผู้มีรายได้ตาม
เกณฑ์ที่ทางราชการกำหนด
ไว้ เรียกว่า ภาษีรายได้
บุคคลธรรมดาและภาษีที่ทาง
ราชการเรียกเก็บจากห้าง
ร้าน บริษัทต่างๆ เรียกว่า
ภาษีรายได้นิติบุคคล





โครงสร้างภาษีของไทย



อัตราภาษีแบบก้าวหน้า

คือ ภาษีที่อัตราภาษีที่จัดเก็บจะเพิ่มขึ้นเร็วกว่าฐานภาษีที่เพิ่มขึ้น เช่น ผู้มีฐานรายได้ต่ำก็จะจัดเก็บภาษีในอัตราที่ต่ำ แต่เมื่อมีฐานรายได้สูงขึ้น ก็จะมีการจัดเก็บภาษีในอัตราที่สูง

อัตราภาษีตามสัดส่วน

คือ ภาษีที่อัตราภาษีที่จัดเก็บจะคงที่เมื่อฐานภาษีเปลี่ยนไป เช่น การจัดเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 10 เมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นก็ยังคงเก็บในอัตราเดิมต่อไป



อัตราภาษีแบบถดถอย

คือ อัตราภาษีที่จัดเก็บจะลดลงเมื่อฐานภาษีเพิ่มสูงขึ้น แต่เมื่อฐานภาษีต่ำจะเรียกเก็บภาษีในอัตราที่สูง เป็นลักษณะของภาษีแบบเหมาจ่าย





ประเภทของภาษีที่เรียกเก็บในประเทศไทยในปัจจุบัน

1

ภาษีทางตรง

คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีเป็นผู้แบกรับภาระของภาษีนั้นทั้งหมดหรือเป็นส่วนใหญ่ ไม่สามารถผลักต้นภาระภาษีให้แก่ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้ นิติบุคคล ภาษีมรดก ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2

ภาษีทางอ้อม

คือ ภาษีที่ผู้เสียภาษีอาจสามารถผลักภาระให้กับผู้อื่นได้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต





ภาษีทางตรง เป็นภาษีที่เสียภาษีไม่สามารถผลักภาระไปให้ผู้อื่นได้ ประกอบด้วย



ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา คือ ภาษีที่จัดเก็บจากบุคคลทั่วไป หรือจากหน่วยภาษีที่มีลักษณะพิเศษตามที่กฎหมายกำหนดและมี รายได้เกิดขึ้นตามเกณฑ์ที่กำหนด

ภาษีเงินได้นิติบุคคล คือ ภาษีที่จัดเก็บจากเงินได้ของบริษัทหรือ ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล และ นิติบุคคลอื่น ๆ



ภาษีเงินได้ปิโตรเลียม คือ ภาษีที่จัดเก็บจากการประกอบกิจการ เกี่ยวกับน้ำมันดิบ ก๊าซธรรมชาติ ก๊าซธรรมชาติเหลว สารพลอย ได้ และสารประกอบไฮโดรคาร์บอน ที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ

ภาษีทรัพย์สิน คือ ภาษีที่จัดเก็บจากทรัพย์สินประเภทต่าง ๆ



ภาษีหลักทรัพย์ คือ ภาษีที่จัดเก็บจากตราสารหรือ หลักฐานแสดงสิทธิในทรัพย์สิน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ



ภาษีทางอ้อม คือ ภาษีที่เก็บจากบุคคลที่สามารถผลักภาระไปยังผู้อื่นได้ ประกอบด้วย



ภาษีมูลค่าเพิ่ม รัฐบาลจะเรียกเก็บจากมูลค่าส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนการผลิตสินค้าหรือบริการ และการจำหน่ายสินค้าหรือบริการชนิดต่าง ๆ โดยผู้ประกอบการมีหน้าที่เก็บจากลูกค้า แล้วนำไปชำระแก่รัฐบาล

ภาษีธุรกิจเฉพาะ คือ ภาษีที่จัดเก็บจากการประกอบกิจการเฉพาะอย่างแทนภาษีการค้าที่ถูกยกเลิก



ภาษีสรรพสามิต คือ ภาษีที่จัดเก็บจากผู้ประกอบอุตสาหกรรม ตามมูลค่าหรือปริมาณของสินค้า และบริการ ตามพิกัดอัตราภาษีสรรพสามิต

ภาษีศุลกากร ใช้สกัดการไหลบ่าของสินค้าจากต่างประเทศ



อากรแสตมป์ คือ ภาษีที่จัดเก็บจากการกระทำตราสาร

ภาษีทรัพยากรธรรมชาติ เรียกเก็บจากการให้เช่าที่ดิน สิทธิขุดค้นปิโตรเลียมและสิทธิขุดค้นแร่ตามธรรมชาติ



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจ



การเก็บภาษีของรัฐในระดับท้องถิ่น จัดเก็บโดยองค์กรปกครองท้องถิ่น
จำแนกเป็น 3 ระดับ คือ



เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา



องค์การบริหารส่วนจังหวัด



กรุงเทพมหานคร

คำถามชวนคิด

นักเรียนคิดว่าภาษีแต่ละประเภทที่รัฐ
จัดเก็บ รัฐบาลนำไปใช้ประโยชน์อย่างไร





หลักการจ้ดเก็บภาษีที่ดี

1 | หลักความสะดวก

2 | หลักความประหยัด

3 | หลักความยืดหยุ่น

4 | หลักความยุติธรรม

5 | หลักความแน่นอน



บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา เพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ



บทบาทหน้าที่ของรัฐบาลในด้านเศรษฐกิจ คือ การสร้างความเป็นธรรมในด้านการกระจายรายได้ การบริโภคสินค้าและบริการต่างๆ ให้กับประชาชนในระบบ เศรษฐกิจของไทยที่เป็นแบบผสมกลไกตลาดไม่สามารถสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจได้ทั้งหมดจึงมีความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเข้าไปแทรกแซงและควบคุมราคาเพื่อการแจกจ่ายและจัดสรรในทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรมกับทุกคนในสังคม วิธีการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาสินค้าของรัฐบาลที่ใช้กันทั่วไป คือ การประกันราคาสินค้า และการกำหนดราคาขั้นสูง

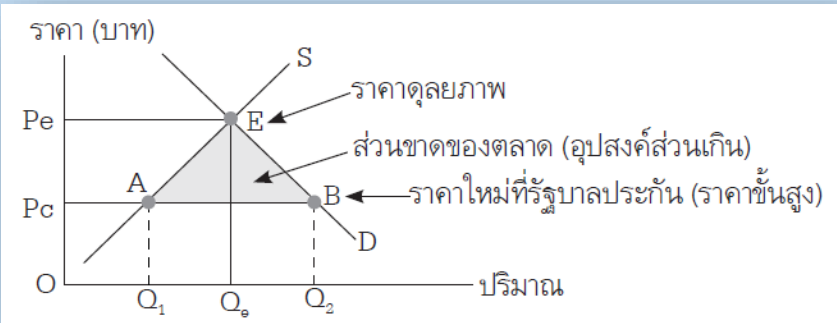


บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา เพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ



การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาสินค้าโดยรัฐบาล เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชน สามารถทำได้ดังนี้

การกำหนดราคาขึ้นสูง (price ceiling) หากราคาดุลยภาพที่เป็นอยู่นั้นสูงเกินไปทำให้ผู้บริโภคได้รับความเดือดร้อน เพราะเป็นสินค้าที่จำเป็นสำหรับผู้บริโภค รัฐบาลจะแทรกแซงด้วยการกำหนดราคาเพดานไว้โดยเป็นราคาที่ต่ำกว่าราคาดุลยภาพ เพื่อช่วยให้ผู้บริโภคสามารถซื้อสินค้าได้ในราคาที่ถูกลง



ประชาชนเข้าแถวซื้อน้ำมัน
พืชจากการปันส่วนในราคา
ที่รัฐบาลกำหนดเนื่องจาก
น้ำมันพืชขาดตลาดและมี
ราคาแพง

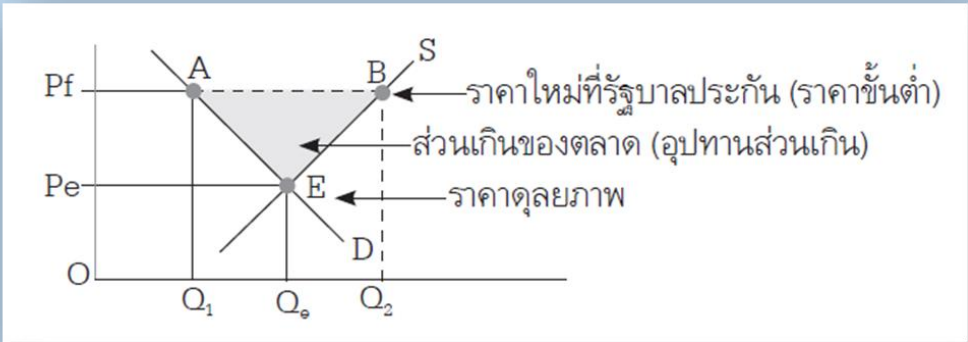


บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา
เพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ



การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาสินค้าโดยรัฐบาล เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชน สามารถทำได้ดังนี้

การกำหนดราคาขั้นต่ำ (price floor) หากราคาดุลยภาพที่เป็นอยู่นั้นต่ำเกินไปจนทำให้ผู้ผลิตเดือดร้อน เนื่องจากปริมาณผลผลิตมีมากกว่าความต้องการของตลาด ทำให้ราคาผลผลิตตกต่ำ รัฐบาลจึงต้องเข้าไปแทรกแซงด้วยการกำหนดราคาที่สูงกว่าราคาดุลยภาพเดิมเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตไม่ให้เกิดผลกระทบจากราคาที่ตกต่ำมากเกินไป



ชาวนานำข้าวเปลือกไปขายตามราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลกำหนดไว้ เพื่อช่วยเหลือให้ขายได้ในราคาที่เป็นธรรม

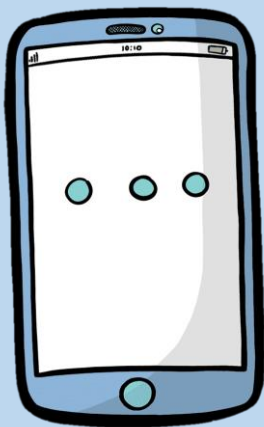


บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา
เพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ



การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาสินค้าโดยรัฐบาล เพื่อเป็นการ
ช่วยเหลือประชาชน สามารถทำได้ดังนี้

รัฐบาลเข้าไปมีส่วนร่วมในการผลิตสินค้าและบริการในรูปของ
รัฐวิสาหกิจต่างๆ ซึ่งถือเป็นการแทรกแซงและควบคุมราคาสินค้าและ
บริการอีกรูปแบบหนึ่งของรัฐบาล โดยจะทำหน้าที่ในการจัดหา
สาธารณูปโภคพื้นฐานที่สำคัญต่อการดำรงชีวิตของประชาชนทั้งระบบ
ไฟฟ้า ระบบประปา โทรศัพท์ ระบบการคมนาคมขนส่งต่างๆ เนื่องจาก
ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ต้องใช้เงินลงทุนที่
สูงและกฎหมายไม่อนุญาตให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการได้ตามลำพังทั้งหมด
ทำให้ประชาชนได้ใช้ระบบสาธารณูปโภคในราคาที่ เป็นธรรมและมีคุณภาพ
ที่ดี



บทบาทของรัฐบาลในการแทรกแซงราคาและการควบคุมราคา เพื่อการแจกจ่ายและการจัดสรรในทางเศรษฐกิจ



การแทรกแซงราคาและการควบคุมราคาสินค้าโดยรัฐบาล เพื่อเป็นการ
ช่วยเหลือประชาชน สามารถทำได้ดังนี้

บทบาทอื่นของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย นอกจากรัฐบาลต้อง
สร้างความเป็นธรรมให้กับทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคแล้ว รัฐบาลยังมีหน้าที่ใน
การสร้างระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่
ของประเทศ เช่น ไฟฟ้า ประปา โรงเรียน โรงพยาบาล การจัดเก็บภาษี
เพื่อนำไปพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง และรัฐบาลยังมีบทบาท
หน้าที่อื่นๆ ที่สำคัญอีกมากมาย เช่น การส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการ
ดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง การสนับสนุนระบบ
เศรษฐกิจแบบเสรีและเป็นธรรมโดยอาศัยกลไกตลาด ฯลฯ



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล สามารถแบ่งออกเป็น
3 ระดับ ดังนี้



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ของรัฐบาลที่มีต่อบุคคล



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ของรัฐบาลที่มีต่อกลุ่มคน



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ของรัฐบาลที่มีต่อประเทศชาติ



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อบุคคล ได้แก่
นโยบายการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม เพื่อให้เศรษฐกิจ
เจริญเติบโตในอัตราสูงอย่างมีเสถียรภาพ เกิดการจ้างงานเต็มที่ และ
ระดับราคามีเสถียรภาพ

นโยบายการให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อตอบสนองความ
ต้องการที่หลากหลายอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม พร้อมทั้งให้ประชาชน
โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีช่องทางการออม



เกษตรทฤษฎีใหม่ ช่วยให้
เกษตรกรดำเนินชีวิตได้ด้วย
ความพอเพียง





นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อกลุ่มบุคคล ได้แก่

- นโยบายการเป็นศูนย์กลางการผลิตและการค้าอาหาร
- นโยบายการยกระดับความสามารถในการแข่งขันและขยายช่องทางการตลาดของธุรกิจ
- นโยบายขยายการลงทุน เพื่อสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจแก่ประเทศและภูมิภาค
- นโยบายการดึงดูดการลงทุนเข้าสู่ประเทศในสาขาการผลิตสินค้าและบริการ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเติมน้ำมันไบโอดีเซลที่ผลิตจากพืชพลังงานกับรถสองแถว



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาล



นโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีผลกระทบต่อประเทศ ได้แก่

- นโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวจากทั้งภายนอกและภายในประเทศ
- นโยบายการให้อุตสาหกรรมพลังงานปิโตรเลียมและพลังงานทดแทนสร้างรายได้



อุตสาหกรรมพลังงานปิโตรเลียม และพลังงานทดแทนสร้างรายได้ให้กับประเทศไทย



ส่งเสริมการท่องเที่ยวจากทั้งภายนอกและภายในประเทศ

คำถามชวนคิด

หากนักเรียนเป็นรัฐบาล นักเรียนจะมีนโยบายทางเศรษฐกิจแต่ละระดับอย่างไร



แบบทดสอบหลังเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้มี 10 ข้อ เป็นข้อสอบปรนัยชนิดเลือกตอบมี 4 ตัวเลือก
2. แบบทดสอบฉบับนี้ใช้เวลา 10 นาที คะแนนเต็ม 10 คะแนน
3. ให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. การที่รัฐทำการปฏิรูปกฎหมายเพื่อรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมย่อมส่งผลดีในด้านใดมากที่สุด

- | | |
|-----------------------|-------------------------|
| ก. สังคม และเศรษฐกิจ | ข. สังคม และวัฒนธรรม |
| ค. การเมือง การปกครอง | ง. การศึกษา และเศรษฐกิจ |

2. บทบาทของรัฐบาลในข้อใดมีผลต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศ

- ก. การกระจายอำนาจปกครองไปยังท้องถิ่น
- ข. การให้เสรีภาพในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน
- ค. ผลิตบุคลากรทางการศึกษาให้มีจำนวนมาก
- ง. การส่งเสริมให้เอกชนและต่างประเทศมาลงทุน



แบบทดสอบหลังเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

3. ปัจจัยในข้อใดเป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนให้ชาวต่างชาติมาลงทุนในประเทศไทย

- ก. ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ถนน
- ข. แรงงาน ทุน การเงิน การคลัง
- ค. วิทยุ โทรทัศน์ ธนาคาร แรงงาน
- ง. รัฐบาล ประชาชน เศรษฐกิจ การเงิน

4. การที่รัฐบาลมีบทบาทในการแทรกแซงราคาและควบคุมราคาข้าวนั้น ส่งผลดีต่อใครมากที่สุด

- ก. ผู้ผลิต
- ข. รัฐบาล
- ค. นายทุน
- ง. ผู้บริโภค

5. การที่รัฐบาลเข้าไปควบคุมราคาสินค้าประเภทน้ำตาล หม่ามันพีช สำหรับประกอบอาหาร ส่งผลดีต่อใครมากที่สุด

- ก. ผู้ผลิต
- ข. ชาวนา
- ค. รัฐบาล
- ง. ผู้บริโภค



แบบทดสอบหลังเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

6. การที่รัฐบาลจัดอบรมและพัฒนาทักษะฝีมือของแรงงานจัดเป็นมาตรการในด้านใด

- ก. เพิ่มผลผลิต
- ข. ลดต้นทุนการผลิต
- ค. ควบคุมปริมาณการผลิต
- ง. จัดสรรผลตอบแทนในการผลิต

7. ถ้ารัฐบาลต้องการเพิ่มกำลังซื้อของประชาชนจะดำเนินการในข้อใด

- ก. ลดงบประมาณของรัฐบาล
- ข. ขยายพันธบัตรรัฐบาล
- ค. ลดภาษีการค้า
- ง. เพิ่มภาษี

8. ข้อใดเป็นนโยบายและกิจกรรมทางเศรษฐกิจของรัฐบาลที่มีต่อกลุ่มคน

- ก. กำกับดูแลสินค้าอุปโภคบริโภค
- ข. พัฒนาตลาดและกระจายสินค้าของชุมชน
- ค. พัฒนาและผลิตบุคลากรแรงงานต่าง ๆ
- ง. จัดสวัสดิการให้กับบุคคล



แบบทดสอบก่อนเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

9. ข้อใดเป็นการสร้างปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจของรัฐบาล

- ก. พัฒนาฝีมือแรงงาน ข. ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
- ค. ส่งเสริมการลงทุน ง. สร้างถนน ไฟฟ้า ประปา

10. มาตรการทางการเงินที่สำคัญของรัฐบาลเพื่อแก้ปัญหาการว่างงานคือข้อใด

- ก. เพิ่มค่าของเงินให้มีความสูงขึ้นเพื่อให้ราคาสินค้าในต่างประเทศสูง
- ข. ขยายพันธบัตรรัฐบาลเพื่อให้รัฐบาลมีเงินสำรองมากขึ้น
- ค. ลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อจูงใจผู้ผลิตในการกู้ยืมเงินไปลงทุน
- ง. ลดการใช้จ่ายของรัฐบาลเพื่อให้มีเงินในคลังมากขึ้น



เฉลยแบบทดสอบก่อน-หลังเรียน



บทบาทของรัฐบาลในระบบเศรษฐกิจไทย

ข้อที่	คำตอบ
1	ก
2	ง
3	ก
4	ก
5	ง
6	ก
7	ค
8	ข
9	ง
10	ค





บรรณานุกรม

นายสมเกียรติ ภูระหงษ์. (2563). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ อจท .จำกัด.

วิทยา ปานะบุตร. (2555). **คู่มือ เสริมทักษะการเรียนรู้รายวิชาพื้นฐาน สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ: พ.ศ.พัฒนา จำกัด.

ทีมงานทรูปลูกปัญญา (2564). **บทเรียนออนไลน์ วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และ วัฒนธรรม เรื่อง รัฐบาลกับระบบเศรษฐกิจ**. ค้นเมื่อ ตุลาคม 1, 2564, จาก https://www.trueplookpanya.com/learning/detail/3171700?fbclid=IwAR1P56_P7e5IhySVsvOG3JMEan-vwsjAPbU6dl6n_KGdQOmTv_nb3dvqRVQ



